

har anbefalet denne vigtige Sag, som er af største Betydning for det færøske Samfund, men naar nu »Dimma«, efter at Regeringen har svaret afvisende med Hensyn til Sagens Støtte, i disse Dage er ude efter alle andre, der vover at anbefale Sagen, ja, saa er man snart naaet saa langt, at alting hører op.

Men dette ligner »Dimma.« saa nøje som det ligner »Tingakrossur« at falde over dem, som forsøger at genrejse denne Sag helt fra Begyndelsen, efter Handelsministerens Adferd.

Fiskernes Organisation har gennem Socialdemokratiet genoptaget Sagen, og her er det, det trykker saavel »Dimmalætting« som »Tingakrossur«. Man spekulerede formelig i at Rigsdagens største Parti vilde lade som ingenting. Men galt resonneret. Vort Parti bragte Sagen frem i Rigsdagen, og hvad skulde det vel andet? Ingen kan dog bedre end Fiskerne vide, hvorledes de økonomiske Forhold er, og hvad man ventede kunde komme af et saadant Foretagende.

Nu stiller Forholdene sig saaledes, med Hensyn til Eksportskibet, at naar Sagen en Gang, om ikke ret længe er løst, saa er det Fiskernes Henvendelse, der har frugtet — og ikke de mange Ord der ofredes i »Dimmalætting« og »Tingakrossur« Spalter. T.

Frá útheiminum.

Et Valgaar.

1928 er i international Henseende et Valgaar, og selvfølgelig vil Valgene i Tyskland, Frankrig og England kunne paaregne sig stor Interesse, især da uhyre meget indenfor Verdenspolitiken afhænger af Udfaldet af disse Valg. Det er ikke for meget at sige, at den samme imperialistiske Udvikling, som i 1914 førte til Ragnarok, er ved skyde nye Skud og inden længe vil staa i fuld Blomst, hvis ikke Socialdemokraterne i 1928 bliver de sejrende indenfor de europæiske Stormagter. Enhver, der nøje har fulgt Udenrigspolitikken i det sidste Aar, ved, at det ikke er Mundsvæjr.

Der foreligger en Række Udtalelser fra Arbejderførere i de forskellige Lande om de forestaaende Valg, og alle er præget af en lys Optimisme. Saaledes udtaler den tyske Fører Otto Wels: Den tyske Arbejderklasse har tilbagelagt et Aar med forbitrede faglige Kampe. Regeringen har staaet paa Arbejdsgivernes Side, men utvivlsomt vil mange Arbejdere derved have faaet et andet Syn og nu stemme socialdemokratisk. Om Arbejdernes politiske Sjæl kommer Kampen denne Gang til at staa.

Vor franske Partifælle Pierre Renaudel fremhævede den Betydning, som socialdemokratiske Partisejre i Frankrig og Tyskland vil have for Fredsarbejdet. En stor Sejr vil betyde Formindskelse af Nationalhadet.

I et Nytaarsbudskab til de britiske Arbejdere udtaler saavel Mac Donald som Arthur Henderson, at Aaret 1928 efter deres Formening vil betyde en Vending i Arbejderpartiets Historie.

Maatte Valgene da bringe de ændrede Signaler, som utvivlsomt er nødvendige for fredelige Tilstande i Europa og for Genopbygningsarbejde.

Tysklands Havfiskeri.

Medens Planerne om et stort Havfiskeri ligger i Dvale, og vore betrængte Fiskere forgæves anraaber Regeringen om Støtteforanstaltninger, saa denne Erhvervsgren kan holdes i Live og tvinges til en Genopblomstring, har Tyskerne for Alvor lagt Vind i Sejlene. Verdens største Havfiskeriselskab findes i Folge »Politiken« nu i Cuxhafen. Travlrederierne deklarede i Aar Dividender, varierende fra 6 til 8 pCt. Propagandaen for at faa Folk til at spise mere Fisk er i fuldt Sving under Rigsernæringsministeriets Ledelse. De store Selskaber har selv taget Fiskesalget i Haand og har startet flere Hundrede Fiskebutikker over hele Tyskland. Der er startet Klipfiskeværker, Fiskegødningsfabriker, nye Industrier, og Riget bebudede fornylig Hjælp paa vigtige Omraader.

Nu meldes yderligere om et nyt tysk Fremstød, som vil gøre Indtryk i Norden. Tyskland vil paa Hvalfangst. Den aarlige Indførsel af Hvaltran til Tyskland koster 40 Mill. Mark. De tidligere Førere af Tysklands største Dampere, »Imperator« og »Vaterland« samt den navtiske Leder af Gauss' Polarekspedition, Kaptajn Ruser, foreslog i Fjor Nedsættelse af en Kommission til Undersøgelse af i hvilket Omfang Tyskland selv kan forsyne sig med Hvalolie. Der henvises særlig til Norges Erfaringer. Kommissionen nedsattes og bestod af en Række dygtige Mænd, deriblandt den hamburgske Stats verdenskendte Fiskeridirektor, Hr. Lübbert. Og nu er Betænkningen der.

Denne Betænkning er interessant. Det siges, at Hvalfangst ikke længere er bundet til Landstationer, som man ikke kunde faa uden Koncessioner fra de paagældende Lande (Danmark, Island, Færøerne, Grønland). Nu gaar man paa Hvalfangst med særlige Skibe, som er udrustet til ude paa Havet at industrialisere Hvalen, d. v. s. udvinde dens Olie og behandle alle de andre Raaprodukter med industriel Anvendelse i Land for Øje. Nu — hedder det — kan derfor ethvert Land gaa paa Hvalfangst.

Det foreslaas derfor, at der i Tyskland dannes et nyt Havfiskeriselskab, som skal specialisere i Hvalfangst. Kapitalen foreslaas sat til 10 Mill. Mark. Der bygges et Moderskib, som kan tage en Last paa indtil 12,000 Tons Hvalolie. Og til at opsøge Hvalen skal benyttes Hydroaeroplaner. — Ja, Tyskerne kan.

Den sidste Jazz-Rekord.

Et polsk Jazz-Orkester i Warschau har sat ny Verdensrekord i Udholdenhed ved at spille uafbrudt i 33 Timer med kun 45 Minutters Pause mellem Numrene ialt. Men da man var færdig, havde Dirigenten ogsaa slidt to Par Sko op, og Violinisten havde kun en Streng at spille paa, men Resultatet var ogsaa to Timer bedre end den sidste tyske Rekord.

Naar det ikke samtidig meddeles, at Orkestrets Medlemmer var blevet Idioter, tænker »Ekstrabladet« sig, det skyldes den simple Omstændighed, at de var det i Forvejen.

„Søsag“ mellem Fiskere.

En spansk Trawler „Antonio“, er, mens den fiskede, 6 engelske Mil fra Gibraltar, bleven angrebet af 50 spanske Fiskerbaade med en Besætning paa ialt 300 Mand, der var bevæbnet med Pistoler og Knive. Ogsaa den spanske Trawler »Marie« blev overfaldet af disse Baade.

Efter at begge Skibe var blevet plyndret, blev de løbet paa Grund ved Las Atumaras. Skibene er senere blevet bragt flot og indbragt til Gibraltar.



Fælagsslimir i Skopun

biðja við sóknarformanninum har, harra H. J. Jensen, siga øðrum fælagsslimum frá, at ta sóknin stendur blonk á roknskapinum fyri 1926, so má hetta vera skeiðt fyrrikomið, ti teir eru i hvussu er 12, sum góldið hava 6 kr. i limagjald fyri 1926 til tiltaksformannin, harra Joen H. Nicolajsen. — Til stjórnina er hesin peningur ikki komin; men haraftur móti eitt bræv tíðarmerkt 1/1—1927, hari harra Nicolajsen viðgongur at hava kraft inn og tikið móti limagjaldi frá 11 fælagsslimum. Aftaná at roknskapurin fyri 1926 var uppgjórður kom listi yvir teir, ið góldið høvdu.

Lóg Føroya Fiskimannafelags av 1927

er nú send út til sóknarformenn fælagssins.

Hvor sóknarformaður hevur fingið sendandi so mong eintok av lóginu, sum talið á fælagsslimum i sóknini var 1. januar 1927. Er nakar, sum hevur fingið ovfæra lógin til tess, at hann kann lata hvønn fælagsslim fæa eitt eintok, er hann hervið biðin um at krevja tær frá fælagsskrivarinum. Sóknarformenn skulu á fyrsta fundi fliggja hvønn móttum limi sína lóg, og fælagsslimir, sum ynskja lóg, skulu venda sær til sóknarformansins og krevja hann eftir einum eintaki.

Sóknarformenn!

Teir nývaldu sóknarformenninir eiga at kalla saman sóknarfund sum snarast, har teir krevja inn limagjaldið fyri 1928.

Fyri at halda uppi góðari fælagsskipan er tað neyðugt, at sóknarformenninir, ið hvussu er innan 1. mars, senda inn til fælagsskrivarans ein serligan lista — ikki tann tilsenda roknskaparlista — yvir teir menn, sum góldið hava limagjald fyri 1928, samanber við grein 12 i lóginu.

A fundinum skal sóknarformaðurin, shr. greinirnar 11 og 13, tala til fiskimennin og royna at fæa teir til at vera trúgvur fælagsslimir; eisini skal hann innprenta teimum fylgjurar av ikki at vera fælagsslimir. — Heltar eru hansara formannsplikti; annars er tað sjálvsagt, at ein og hvør valdur álitismaður altíð, ta tilber, starvar fyri fælagssins frama og vokstri.

Enn restar at fáa frágreiðing frá nokrum sóknnum, hvørjir eru valdir til sóknarformenn og tiltaksmenn fyri árinu 1928—29 og 30. Eina serliga áheitan hava vit til Nólsoyar sókn, har er tað hariliga neyðugt, at fælagsmenninir taka seg saman um at velja sær ein

annan sóknarformann, sum viðurskiftini har hava skákað sær, ber ikki til.

„Føroya Social-Demokrat“ fæa ’allir sóknarformenn ókeypis tilsendi i postinum. Skuldi tað verið, at ein ellar annar av fyrrverandi sóknarformonnum av misgávum fær tað, er hann hervið biðin um at gera so væl at senda núverandi sóknarformanni blaðið og latað posthúsið vita hvør ið skal fæa blaðið i framtíðini.

Roknskapur og limagjald fyri 1927. Enn eru nakrar sóknir sum ikki er komin roknskapur frá fyri 1927. Teir fyrrverandi sóknarformenn, sum ikki hava greitt hetta av hondum, biðjast gera tað sum snarast, eisini biðjast teir krevja inn haldara gjaldið fyri F. F. 1927.

Til „Dimmalætting“ og „Tingakrossur“.

Bæði hesi bløð, sum annars sjáldan eru samsint um nakað hava sammald gjørt atfinningar at teirri áheitan á ríkisstjórn og at ríkisdag i fælag, sum Føroya Fiskimannafelag sendi gjøgnum „Det socialdemokratiske Parti paa Rigsdagen“. „Dimmalætting“ gongur enn ta so vilt i sínari valoði, at hon kallar hendan atburð „uærlig“ (!) og annað tilki. „Tingakrossur“ heldur seg til meira „urban Tone“, men er tó sjónlige flitin. Bæði bløðini lata falla orð, ið hja lesarum kunnu vekja iva um at alt fælagið stendur aftur fyri hesa áheitan. Hetta er nú ikki reiðuliga „urbant“, men sum prestur segði við mannin ið bannaði i grindadrápinum: „I tilikum tíðum ger tað ikki so miklið“. — I val dogum er ikki vert at taka sær tilki nær. Imóðantið veit so væl við, at fælagsstjórnin hesum máli viðvíkjandi hevur so greið pappir, sum ynkjast kunnu.

Hvor sýsluformaður hevur eftir brævi av 19.—12.27 frá fælagsskrivarinum formansins vegna og teimum telegrammum, sum ta vóru komin frá keypmanna-havn um málið, særstakliga frá frá Socialdemokratiske Forbund av 19.—12.—27 til „Føroya Social-Demokrat“ munnliga ella telefonisk vent sær til sóknarformenninir i sýsluni og aftur á hetta kom jättandi svar frá øllum 6 sýslum og fliggja teir fyri sum telefoniteleggramm.

Um grundirnar fyri hvi vit i hesum máli júst vendu okkum til ríkisstjórn og ríkisdag, gjøgnum danska javnaðarflokkin á ríkisdegi kunnu menn lesa i okkara grein undirteknað „F. s.“ (tað er fælagsskrivarin) i „Føroya Social-Demokrat“ Nr. 3 17. jan. Harav „Dimmalætting“ hevur klýpt sær eitt petti, sum hon meinar at kunnað brúkað. Vit mæla harra blaðstjóra P. Nicolajsen til at lesa alla greinina, so nýttist honum ikki at spyrja uppáttur hvi føroyskir fiskimenn ikki kundu venda sær til d’Hrr. Slesager, Madsen-Mygdal, Rytter. Teir høvdu nevniliga — eftir hvat fyrlið her telegrafisk — umframt at nokta lánið — sviðið áliti skipafelagsins og selt okkara ættan i hendurnar á kapitalistfelagnum D. F. D. S. Stult og greitt givið øllum Føroyingum koyrilin framman á.

Sjálvsagt kundi Føroya Fiskimannafelag latið hetta mál ligið; men so sum nú stendur til við inntökunum hjá Føroya fiski-

monnum, heldur fælagsstjórnin seg ikki kunnu forsvara at lata nakran møguleigleika til betran liggja óroyndan, men skuldu fælagið royna at skúgva undir hetta mál, var eingin vegur beinari at ganga en tann fælagið gekk, so sum eisini úrslitið visir, i ta kom liv aftur i tað.

Hvat úrslitið verður, vita vit sjálvsagt ikki annað um, enn tað, at lán skulu vera vantandi til isverkir, meðan einki lán er vantandi til nakað kolúskip. Um hesi lán til isverkir fara at koma fiskimonnum til góðar ella um tey bert eru ætlaði keypmannum so sum „Tingakrossur“ skrivaði, tíðin visa.

„Dimmalætting“ hóttar við hevd frá ríkisstjórnini móti fiskimonnum, i fælagið vendið sær til danska javnaðarmenn. Sum hon vil! Føroya fiskimenn, sum mest eru ognarleysir araciðarar, fæa so einaferð kortini at vita av, at teir einki hava at vanta sær frá teirri siðuni, men hvi júst „Dimmalætting“ skundar sær so at innprenta teimum hetta er ófatuligt.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Stor Ulykke.

Da Vejret i de sidste Dage har været meget ustadigt, har Havet omkring Færøerne været i Oprør, saa at det her endda været meget vanskeligt at faa de planmæssige Ruter mellem Øerne til at holde Stik.

»Smiril« sejler planmæssigt hver Onsdag Morgen fra Thorshavn til Klaksvig, men paa Grund af den stærke Dønning og det daarlige Vejr afgik »Smiril« ikke før den 27. Dagen efter, da man skønnede, at Søen var begyndt at lægge sig.

De færøske Sømand kender af Erfaring, hvorledes det er under de ikke alverdens Strømforhold at passere Mjåanes, og det ovenikøbet i daarligt Vejr ved Vintertid.

»Smiril« søgte derfor ogsaa Læ ved Lambavik for at afvente gunstigere Strøm.

Da man mente, at det belejlige Øjeblik for at være sikker paa at klare Pynten var kommet, sattes Farten op igen, og »Smiril« stod ud forbi Mjåanes.

Saa troede man at være kommen over det værste, og »Smiril« rettede Stævnet nordefter, — men nu indtraff der Katastrofen, der krævede 5 Menneskeliv. En Braadso slaar indover »Smiril«s Agterdek, bortriver Rygesalon, medtagende de stakkels Passagerer, der befandt sig i Salonen i dette ulykkebringende Øjeblik — for derefter at forsvinde i Bølgerne. Kun Øjenvitner kan tale med om dette frygtelige Øjeblik — 5 Passagerer slaet ud paa Rejsen fra Thorshavn til Klaksvig.

De omkomne Passagerer var følgende: Købmand Christoffer Ziska, Klaksvig, Sigrid Marie Lützen (Datter til Købmand Andreas Lützen), Klaksvig, Dagmar Joensen (Datter til Fisker Peter Julius Joensen), Gjøv, Hans Esmar Kallsoy, Husum, Fru Johanne Olsen, Tveraa.

De forsvandt i Bølgerne, og ingen saa dem mere.

Søvandet strømmede ned i Kabytten og trængte ned i Maskinrummet, saa det var lige ved at Maskinen standsede, hvilket uægerligt vilde have haft til Følge, at »Smiril«s begravelses smitren med de ulykkelige Passagerer.